

Form of Halachic Will

Introduction

Jewish religious law does not recognize the validity of a will. Except for unusual circumstances, one cannot arrange for his estate to be divided in a manner different from Torah law. However, by creating a conditional obligation, one can achieve the same net result as that of a will and other government laws, in a way which conforms to Torah law.

A person who writes a will should obligate himself to pay a sum of money greater than his total assets. It is stipulated that the obligation is retractable, and is not payable until one moment before death. Therefore, the obligation has absolutely no effect during one's lifetime.

If one wills his entire estate to one person, e.g. his wife, he should obligate himself to pay her a sum of money greater than his total assets. In such a case, paragraph two in the obligation form below should be omitted.

If the will includes many persons, the obligation is made to the prime beneficiary, or several beneficiaries. In this case it is further stipulated that if the Torah heir(s) carry out the terms of the will and other government laws, then the obligation is null and void.

The obligation becomes effective when the form below is executed and delivered to the beneficiary or any other party (e.g. a rabbi or a Jewish attorney) who receives it on the beneficiary's behalf, even without the beneficiary's knowledge.

THE OBLIGATION

I, the undersigned, hereby obligate myself to _____ the sum of _____ effective immediately, but not payable until one minute before my death, on the condition that I do not retract this obligation at any time prior to my death. All the property which is mine at that time, both real and personal, should serve as security for the payment of said obligation.

I hereby stipulate that my heirs, as defined by the Torah, shall be given the option of paying the above obligation, or, in lieu thereof, of carrying out the terms as specified in my last Will and Testament and, in addition, carrying out all transfers of property upon my death which are considered "non-testamentary transfers" in accordance with the laws of the State of _____. If my Torah heirs abide by the terms of my will and aforementioned state laws, then the above obligation is null and void.

The above obligation is undertaken by a kinyan sudar in a beis din chashuv (a proper means of transaction in an important Jewish court). The above condition(s) is (are) made in accordance with the laws of the Torah, as derived from Numbers Chapter 32.

Signed this _____, 20____ at _____

_____

[א] שטר חצי זכר: מקור

(רמ"א חושן משפט סימן רפא סעיף ז) מיהו נ"ל דמה שנוהגין עכשיו לכתוב **שטר חוב** לבתו ולהתנות שאם יתן לבתו חלק חצי זכר יפטור מן החוב, צריך ליתן לה בכל אשר לו, דעיקר הוא החוב. ולכן צריך לקיים תנאו או ישלמו החוב, וכן המנהג.

כתב לבתו שטר חצי זכר, וכתב לה: ויוצאי חלציה, בנותיה ובניה נוטלין בשוה, הואיל ולא כתב: יורשים יוצאי חלציה (פסקי מהרא"י).

- חוב קודם לגבית ירושה
- חל קודם מיתה וגובים מכל מה שתחת יד המוריש בשעת מיתתו
- אינו מוגבל כמתנה – ביד המוריש להוציא עד יום מותו

[ב] שטר חצי זכר: תועלת בזמנו

- חשיבות לכתוב צוואה ע"פ דינא דמלכותא: ילדים, מסים, למנוע קטטה בין היורשים
- צוואה כנ"ל אינו חל ע"פ דין (חו"מ רנח:ב) שחל לאחר מיתתו
- חשש גזל שיצא ע"י צוואה שלא ע"פ דין תורה או שיצא אם לא יכתוב צוואה
- להוריש לבת. שכן המנהג ע"י בס' גשר החיים

[ג] האם יש בזה משום פתחון פה לשטן

- (ספר חיים וברכה למשמרת שלום) בגיל חמשים שראוי להורות חילו' נכסים
- אולי י"ל שנוהגים לקנות ביטוח בגיל צעיר

[ד] שיטתו של הגרמ"פ

(שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק א סימן קד) אך בעצם מסתבר לע"ד שצוואה כזו שודאי יתקיים כדברי המצוה בדינא דמלכותא **א"צ קנין שאין לך קנין גדול מזה**. וממילא כיון שא"צ קנין מועיל מדינא אף נגד היורשין אף שהוא מתנה לאחר מיתה.

וראיה גדולה לזה מהא דמפורש בב"ב דף קל"א לאביי שלא נתחדש בהתנאי ב"ד זבנין דיכרין אינון ירתון ..... צריך לומר דבר חדש דכיון שא"צ קנין מטעם דכתב בעת הקידושין או הנישואין דהן דברים הנקנים באמירה מועילה צואה כזו, משום דיכול אדם ליתן מתנה כזו שיהיה לה דין ירושה היינו שיקנה ברגע המיתה דזה פירש למיתה וזה פירש לחיים ואף שגם היורשין יורשין אז דכיון שלא הופסק אף רגע בין השלו לקנין המקבל ברשות היורשין יכול ליתן שיומסר תיכף משלו לרשות המקבל. אבל הוא רק כשא"צ קנין ..... וזהו טעם גדול למה שבארץ הזאת נוהגים לסמוך על צואות כאלו ואין חוששין מליקח המעות לצדקה ואם כי לא נחתו לזה מ"מ כיוונו האמת ואם אינם נביאים בני נביאים הם.

גם הי' ספק אצל הגרמ"ע אם צוואה בזמן הזה כאילו שהשליש אצל הממשלה

[ה] סדרי ירושה

מחלוקת רמב"ם ורמב"ן שיש מצוה מן התורה להנחיל ע"פ דין ממה שכתוב "יכיר" והקשה הקצוה"ח הלא התורה דרשה שבא הפסוק ליתן נאמנות לאב להכיר בין הבנים

וכתב הגר"י אלחנן שיש להנחיל ע"פ דין להפריש הילדים מאיסורא

רבי יוחנן בן ברוקה – נתנה תורה רשות לאב להנחיל את בניו... והי' ביום הנחיל את בניו

- באופן חיובי
- דווקא בשעת שכיב מרע (רפא:א)
- בין היורשים
- אין לאבד ירושת בכור

מצוה לקיים דברי המת דווקא בדבר שמסר לשליש (כגון טראס"ט) והגרמ"ע סו' שכן שייך אצל צדקה שאומרים אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט וכבר סו' הרמ"א שלא קי"ל כן לגבי צדקה רק לגבי הקדש.

אם יש לנהוג כדינא דמלכותא דינא:

- מהריט"ץ: דווקא אם אם אחד אינו יהודי
- עניני חו"מ ולא עניני יו"ד

[ו] לא תהוי בעבורי אחסנתא

(ב"ב קלג; כתובות נג:)

מהר"מ מינין (נחלת שבעה כא:ד:ב) הרי התירו חז"ל לאב לתת לבתו כדי שיקפצו עליה – הרי במקום צורך ומצוה מותר ועי' בגשר החיים שמצוה שלא תהא קטטה גדול מאשר יקפצו עליה

בשו"ת שבט הלוי הביא גרסת הרבה ראשונים (עי' בתשב"ץ ח"ג סי' קמז בשם העיטור) שעובר על הנ"ל רק אם לא השאיר דבר ליורשים ע"פ דין

[ז] פרטי השטר

- קנין סודר – הודאת בעל דין
- קנין שטר
- אצל מי להחזיק
- מעמדו בדינא דמלכותא